

Umurgas pagasts

Publicēts: 13.04.2021.

Teritorija

Umurgas pagasta teritorija sākas aiz Limbažu pilsētas un stiepjas no Limbažiem ZA virzienā. Pagasta teritorija robežojas ar Valmieras un Cēsu rajonu. Pagasta centrs ir Umurga un tas atrodas valsts autoceļu Limbaži - Valmiera un Limbaži - Cēsis krustpunktā.

Platība: 189,66 km²
Iedzīvotāju skaits: 1083

Uzņēmējdarbība

Mežizstrāde, kokapstrāde, lauksaimniecības produktu ražošana, pārstrāde un tirdzniecība.

Daba

Pagasta teritorijā atrodas deviņas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, Augstrozes kompleksais liegums un ziemeļu purvi. Umurgas krāšņums ir Piltnīkalns – augstākais Limbažu novada pilskalns. Uz Augstrozes muižu no abām pusēm stiepjas lapegļu aleja, tādas pat ved arī no Augstrozes baznīcas un kapsētu. Lapegles ir jau 160 gadu vecas. Pie Augstrozes dievnama plešas Liepleju elku ozoli.

Izglītība

Umurgas pagastā atrodas Umurgas pamatskola un pirmsskolas izglītības iestāde „Zīlūks”. Skola un bērnudārzs 2010.gadā rekonstruēti.

Kultūra

2010. gada sākumā durvis vēra rekonstruētais Umurgas kultūras nams. Izremontētajās telpās kultūras dzīve sit augstu vilni. Iedzīvotājiem ir iespēja apmeklēt koncertus, izrādes un citus sarīkojumus ar vietējo un Latvijā pazīstamu mākslinieku piedalīšanos.

Kultūrvēsture

Umurgas ev. lut. baznīca (celta 1496. gadā, pārbūvēta 1859. gadā) ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Tajā esošā 18. gadsimta otrajā pusē darinātā kancele un altāris, kā arī sakrālie priekšmeti atrodas valsts aizsardzībā kā valsts nozīmes mākslas pieminekļi. Ērģeles glabā to būvētāja Augusta Martina parakstu – *August Martin in Riga*.

Augstrozē baznīca celta 1798. gadā, vēlāk tās altāris pārvietots uz 1859. gadā celto mūra baznīcu. 1968. gadā baznīcu slēdz un ierīko labības noliktavu, seno altāri pārved uz Rundāles pils muzeju. Augstrozē draudze savu darbību atjauno 1991. gadā, baznīcu restaurē, tās altāris ieguvī sākotnējo izskatu un atdots Augstrozē ev. – lut. baznīcai. Vairāk informācijas: www.augstrozēbaznīca.lv.

Netālu no Augstrozē ezera atrodas Augstrozē pilskalns ar pilsdrupām. Tas paceļas 30 m pār apkārtni. Kā vēsturisko laiku nocietinājums atrodas valsts aizsardzībā.

Umurgas kapos atdusas dzejnieks Fricis Bārda (1889-1919), kura kapa pieminekli 1933. gadā veidojis tēlnieks Teodors Zaļkalns. Tas ir mākslas pieminekli, viens no spožākajiem memoriālas tēlniecības paraugiem ne tikai Latvijā.

Novadnieki

Juris Neikens (1826 - 1868) - strādājis par Umurgas draudzes mācītāju. Bijis arī rakstnieks un pirmo latviešu dziesmu svētku organizators Dīkļos. Apglabāts Umurgas kapos.

Tālvāldis Apinis – vēsturnieks. Nodarbojas ar novadpētniecību, ir autors vairāk kā 160 rakstiem un grāmatām.

Pa ceļam uz Valmieru pirms Augstrozē pilskalna nelielā vēsturiskā namā vasarās dzīvo tēlnieki Juris un Zigrīda Rapas. Mākslinieki radījuši himnas autora Baumaņu Kārļa pieminekli Limbažos.

Interesantas vietas

Liepleju Elku ozoli - sena kulta vieta. Atrodas netālu no "Liepleju" mājām, tie saredzami arī pāri diķim no Augstrozē baznīcas puses. Kādreiz ir bijuši 6 ozoli, tagad to ir 4. Padomju laikā Liepleju Elku ozolus nosauca par A.Pumpura ozoliem. Ozolu izmēri: 4,30 m, 4,10 m, 4,0 m un 4,65 m.

<https://www.limbazunovads.lv/lv/umurgas-pagasts>